

A la meva escola Santa Anna

Hi ha un lloc mític en la vida de totes les persones. És un món fonamentalment lluminós, on el temps a penes existeix. Un món situat en un passat remot, del qual no està massa clar ni el principi ni el final. És aquest lloc que a vegades anomenem amb la paraula *origen* i, d'altres, amb la paraula *infància*.

En la meva memòria, les persones que sostenien aquest món i n'estaven al capdavant, tenien una certa dimensió màgica, perquè tot allò que tocaven les seves mans passava a formar part del continent del descobriment i de la novetat, del continent de l'aprenentatge. És curiós, perquè sembla contradictori. Per una banda, era un món on l'aprenentatge era constant, mai no s'aturava: un mateix s'anava fent cada vegada més savi, més conscient, més coneixedor del món i del perquè de les coses. En aquell món l'aprenentatge et canviava i cada any et feia més ric, ric en vida i en coneixement. Per l'altra, era un món sense temps, on tot d'alguna manera era sempre igual, on res mai no canviava.

L'explicació és senzilla. L'aprenentatge, que en aquell món mític era la matèria mateixa del temps: era com un camí que semblava no tenir final. Mentre s'habita en aquell món, l'aprenentatge sembla infinit. Per això, mentre vius allà aprens i aprens, però el temps no passa, no compta, no existeix. La vida es presenta com un

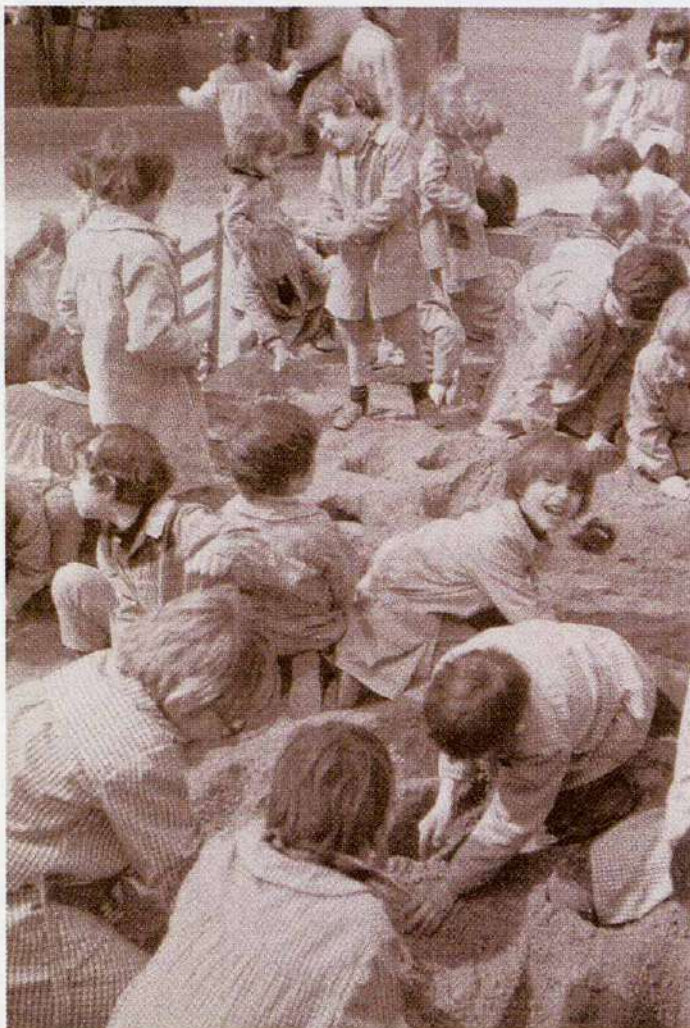
aprenentatge continu, que mai no ha d'acabar.

En sortir d'aquell món, no se sap mai ben bé com ni quan, la veritat és que se segueixen aprenent moltes coses. Però, sobretot, se n'aprèn una. S'aprèn que aquest descobriment continu que és la vida no és infinit. Que té un final. I s'aprèn una altra cosa, potser més important si ens pensem a pensar-la bé. S'aprèn que, de totes les coses que descobreixes al llarg de la vida, les més importants les vas descobrir en aquell món. Justament quan l'aprenentatge semblava no tenir final, i quan creies que els descobriments del futur serien tan importants, o més, que els del present.

És curiós, però és prou clar. Quan la vida sembla ser un aprenentatge sense final, es presenta com una avinguda lluminosa. I quan creus que el futur serà lluminós, fins a l'infinit, aleshores també el present es presenta lluminós. És aleshores, i justament per això, que es poden aprendre les coses més importants de totes les que s'han d'aprendre al llarg de la vida. I només aleshores. Perquè són les coses que estan amagades en el cor mateix de la llum.

Només quan creus que els descobriments per venir seran tan o més importants, es poden fer els més grans descobriments. Per això, durant la infància i l'adolescència i la primera joventut, s'aprenen les coses més importants. Quan unes persones amb una

certa dimensió màgica, mig fora del temps, t'obren les portes on s'amaga el secret més elemental: la comunicació humana. Amb els anys descobreixes que els fruits millors que un ha de donar al llarg de la vida es van sembrar i es van fer créixer allà.

Aquest món de què parlo és simbòlic, sí. Però per a cadascú, per a cada persona, està emplaçat en un lloc real, un lloc que l'encarna i el materialitza. Un lloc que representa aquell temps en què el temps no comptava. En el meu cas, aquest lloc és l'Escola. El Santa Anna.

Quan vaig a la cantonada de Bailèn-Diputació —i la vida, irònica, plena de casualitats, m'hi fa tornar sovint— i veig l'edifici del Santa Anna, tinc l'estranya sensació que segueix tenint aquella mateixa llum de la infància. Que segueix estant suspès en un temps mític, i que les persones que l'habitaven segueixen tenint una certa dimensió màgica. I encara m'estranyo quan veig que algunes de les persones que l'habitaven no hi són, ja que en veritat semblaven quasi eternes en aquell món feliç.

Tot plegat, mítico, sí. Exagero. Potser molt i tot. Però és el que correspon. Jo hi vaig ser feliç, al Santa Anna. Molt feliç. Diguem que sóc fonamentalment un santanista, un santannista exagerat. No sabeu com l'he estimada, aquella escola. Ni sabeu quina gratitud sento per aquelles dones —i perdoneu-me els mestres, però tots sabem

que allò era un matriarcat— i per aquells homes. Ningú no sap com em sento vinculat a aquella vella torre de Bailèn-Diputació.

Recordo una vegada, durant el viatge de final de curs, a 3r de BUP, en què la Meri, una alumna que ara ja no està entre nosaltres, em va dir, amb la seva veu aguda: «Toni, aquí a l'Escola ets tan feliç, que no sé com t'ho faràs fora». Li va sortir del lloc més profund de l'ànima. Em mirava fixament. Recordo aquell moment —viatjàvem en autocar per Andalusia— com si fos ara. «Ostres —em va fer pensar— té raó, tota la raó».

La veritat és que, després, a la vida, un se'n va sortint. A cada moment vas veient què cal fer per tirar endavant. Se't presenten mil camins inesperats, coses bones, coses magnífiques, i coses dolentes que mai no hauries imaginat. Uns cops millor, altres pitjor, la qüestió és que la vida no s'atura als murs de l'Escola. Però, tanmateix, a vegades encara me'n recordo, de la Meri, i sento la seva veu mentre em deia: «I tu què faràs fora de l'Escola?» I penso: «És veritat: però què hi faig, fora de l'Escola?» Perquè, realment, aquell, com pocs d'altres ho podran ser mai, va ser el meu lloc.

Toni Comín
Exalumne